

Nieuwsbrief Eyckenstein

Datum: december 2015

Beste vriend van Eyckenstein,

Graag houden we u op de hoogte van het wel en wee op landgoed Eyckenstein. Het landgoed is voortdurend in beweging, zoals u in deze nieuwsbrief kunt lezen.

Buitenwerkdag in oktober

Op zaterdag 31 oktober was de laatste van de vier buitenwerkdagen van dit jaar. We hebben gewerkt aan het opschonen van de zichtlaan die vanaf het landhuis met een enkele onderbreking tot zo'n 2,3 km naar het noorden loopt. Vanuit het noorden is het huis als een klein wit vlekje te zien. Er waren de laatste jaren behoorlijk wat bomen, stuiken en ruigtekruiden langs het pad gegroeid, die het doorzicht wegnamen. Tijd voor opschonen. Tijdens de werkzaamheden kregen we ook nog de nodige uitleg over de geschiedenis van de omgeving. Later heeft de vrijwilligersgroep van het Landschap Erfgoed Utrecht (LEU) het werk voortgezet, zodat er nu vanaf het grootste deel van de zichtlaan weer goed zicht op het huis is.

Links voor en rechts na het opschonen van de zichtlaan.

De beuk als boek: inkervingen

Graffiti... Veel mensen zien het met lede ogen aan en beschouwen het als teken van verloedering in onze tijd. Maar is graffiti werkelijk een verschijnsel van de laatste tijd? Zeker niet, alleen de uitingsvorm is tegenwoordig anders. Wie tijdens het wandelen op Eyckenstein op oude bomen let, ziet dat er op veel plaatsen in bomen gekerfd is. Het bijzondere van boominkervingen is dat deze vorm van graffiti soms veel langer dan een mensenleven zichtbaar blijft. Daarom was dit met name bij de vroegere vandalen natuurlijk zo in trek: hun namen en tekens werden letterlijk vereeuwigd. Is deze vorm van graffiti nu verleden tijd? Zeker niet. Enkele wandeltochten leren dat er ook nu nog namen, hartjes en jaartallen in bomen achtergelaten worden (foto rechts), zij het niet zo vaak meer als vroeger. Misschien dat over honderd jaar wel weer iemand probeert te achterhalen wie dit wel gedaan zou kunnen hebben.

Bijna altijd wordt de beuk als medium van de inkervingen gebruikt. Dat is omdat de beuk een gladde en dunne bast heeft en deze daardoor makkelijk in te snijden is. Bovendien blijft de inkerving in de beukenbast goed zichtbaar. Vergelijk bijvoorbeeld de ribbelige bast van een eik, waar voor de kerver volstrekt geen eer aan te beleven valt. Het is niet voor niets dat ons woord 'boek' van het woord 'beuk' is afgeleid. En met de inkervingen in de bast is de beuk tevens zelf ook een soort gastenboek, waarin menigeen een boodschap voor andere passanten en voor het nageslacht heeft achtergelaten.

De boodschappen op bomen altijd kort. In verreweg de meeste gevallen hebben de mensen hun initialen of hun naam ingekerfd en soms daarbij ook het jaartal of de datum waarop de inkerving is verricht. Dit is wel weer te vergelijken met de hedendaagse 'tag', de handtekening van de grafittischrijver. Daarnaast is de boodschap ook vaak een liefdesverklaring die vereeuwigd moet worden. We zien dan meestal een hart met een jongensnaam en een meisjesnaam, of alleen hun initialen. Of we zien de naam van het meisje waarop een jongen verliefd is. Een enkele keer valt de naam van een bekende voetbalclub te lezen. En bij zeer hoge uitzondering wordt er schuttingtaal gebedigd.

Inkervingen met jaartal erbij zijn trouwens ook interessant voor onderzoek van andere inkervingen. Beukenbomen blijven namelijk in de dikte groeien. Naarmate een inkerving langer geleden verricht is, wordt een inkerving steeds breder uitgetrokken. Vooral als indertijd bij een nog jonge boom gedaan is, die toen nog een lange groeitijd voor de boeg had. Zo kan men bij inkervingen zonder jaartal ook redelijk inschatten uit welke tijd ze ongeveer zijn.

De oudtse inkerving die we op Eyckenstein gevonden hebben, is uit 1898, dus nu maar liefst 116 jaar oud. Er staat twee maal onder elkaar: "JLM 1898". Wie dit geweest is, zullen we waarschijnlijk nooit te weten komen.

Een bijzondere inkerving, waarachter het verhaal bekend is, is die van W.C. Foster. Voor, tijdens en na de Tweede Wereldoorlog is Eyckenstein door de verschillende legers voor hun manschappen gevorderd geweest. Vanaf 20 juni 1945 waren de Canadese bevrijders in het landhuis gelegerd. Eén van hen was Luitenant W.C. Foster. De dag na hun aankomst is hij blijkbaar aan de wandel gegaan en heeft hij diep in het hem onbekende bos zijn naam in een beuk gekerfd, met daarbij de datum en het beeldmerk (een hertenkop) van zijn legereenheid, The Seaforth Highlanders. Via een Canadese organisatie is deze man een paar jaar geleden in de boeken teruggevonden, maar op een oproep heeft hij niet gereageerd. Waarschijnlijk is hij al overleden.

Links: de oudste inkerving, uit 1898. Rechts: de inkerving van de Canadese bevrijder W.C. Foster, uit 1945.

Aangezien de meeste mensen wel weten dat het inkerven van bomen niet is toegestaan, wordt dit heimelijk gedaan en zullen we in de meeste gevallen niet (zeker) weten wie het gedaan heeft. Ook de bewoners van Eyckenstein blijven niet verschoond van dit vandalisme. Tot enkele tientallen jaren geleden stond er nog een hele oude beuk in het park achter Eyckenstein waarin de initialen van de kinderen van Willem Carel van Boetzelaer (1845 -1934) te herkennen waren. Hoogstwaarschijnlijk zullen die ook al voor 1900 ingekerfd zijn.

Jammer genoeg is juist over de oudst gevonden inkerving van 1898 heen een hartje met twee letters gekerfd.

Het zou interessant zijn als er eens verder onderzoek naar inkervingen wordt gedaan. Er is überhaupt heel weinig over dit onderwerp geschreven. Op internet hebben we er geen boeken over kunnen vinden, alleen enkele beperkte

websites. Ondanks de vaak hoge leeftijden die beuken bereiken, hebben ook zij een beperkte levensduur. Sterft een beuk eenmaal, dan is er binnen de kortste tijd niets meer van het 'boek' in de beuk terug te vinden. Best wel jammer als dit soort geschiedkundige informatie verloren gaat.

Vooruitblik komende jaar

Vernieuwde website

Hij is nog net niet gereed, maar we kunnen u al vast verklappen dat we werken aan een geheel vernieuwde website, waarin de oude sites van Eyckenstein en de Vrienden van Eyckenstein met elkaar geïntegreerd zijn.

Jubileum Tuinderij Eyckenstein

Tuinderij Eyckenstein viert op zaterdag 14 mei het 10-jarig bestaan.

Vleermuizenonderzoek

Met het IVN is afgesproken dat zij aan het begin van de zomer op Eyckenstein onderzoek naar vleermuizen gaan doen. De bedoeling is in grote lijnen te kijken in welke delen van het landgoed welke soort vleermuizen voorkomen. We zijn natuurlijk erg benieuwd!

Basisscholen op Eyckenstein

Voor het komende jaar hebben 40 klassen van alle basisscholen afgesproken dat de groepen 7 en 8 in het Project Buitenplaatsen een kijkje op Eyckenstein komen nemen. Dit zit in het lespakket en is onderdeel van het Kunst- en Cultuurmenu. We hopen zo bij de scholieren belangstelling voor het landgoed op te wekken.

Professionalisering vrijwilligersondersteuning

We zijn bezig met de professionalisering van de ondersteuning van de vrijwilligers, onder andere om rondleidingen in Springerpark te kunnen geven. In de volgende nieuwsbrieven zullen we dit nader toegelichten.

Buitenwerkdagen in 2016

Er zijn voor 2016 weer vier buitenwerkdagen: de zaterdagen **12 maart** (NLdoet), **2 juli**, **24 september** en **5 november**. Schrijf die data al vast in uw agenda. Vrienden die zich voor werkzaamheden opgegeven hebben, ontvangen standaard voor elke werkdag een uitnodiging van ons, maar natuurlijk is iedereen van harte welkom. Krijgt u geen uitnodigingen, maar wilt u toch graag meedoen of wilt u gewoon eens een keer proberen? Meldt u zich dan aan via mailadres lex@vriendenvaneyckenstein.nl.

Projecten

Op Eyckenstein worden de komende periode meerdere projecten aangepakt die de natuurwaarden en de landschapsbeleving ten goede moeten komen.

Project Waterdrempels

Over Eyckenstein lopen meerdere watergangen. Omdat daar elk najaar veel blad in terechtkomt, moeten ze regelmatig opgeschoond worden. Een project dat hieraan gekoppeld is, is het aanleggen van waterdrempels op een aantal plaatsen in de watergangen. Deze waterdrempels moeten ervoor zorgen dat het water in het achterliggende gebied langer vastgehouden wordt, waardoor er in dit gebied minder verdroging optreedt.

Project Laanbomen

Lanen met laanbomen zijn heel beeldbepalend voor het landgoed. Bij twee lanen willen het laanbeeld verbeteren. De laan die vanaf de grafkelder naar het noorden loopt heeft nu slechts aan één zijde laanbomen. Tevens zijn er langs de Eikensteeg / Eyckensteinselaan op verschillende plaatsen door ouderdom en storm laanbomen uitgevallen. Er is nu ook al een verschil in leeftijd, daarom willen wij deze inboeten met nieuwe bomen. Alle laanbomen weghalen en geheel opnieuw inplanten is hier veel te rigoreus.

Project Water in beweging

Achter Eyckenstein ligt een vijver die beeldbepalend element van het park vormt. Wij doen hier onderzoek naar een methode om het water meer in beweging te brengen. Doordat het water nu een groot deel van de zomermaanden stil staat, wordt het zuurstofarm en ontstaat er ontwikkelt zich veel algengroei in en kroost op het water. De waterkwaliteit gaat daardoor nog verder achteruit, hetgeen zeer nadelig is voor onder andere ringslangen en salamanders. Bovendien vind er geen weerspiegeling meer plaats, zoals dat indertijd bij de parkaanleg bedoeld was.

Project Dassenbosje

Afgelopen jaar schreven we in de nieuwsbrief dat Eyckenstein het dassenbosje ten westen van de Tolakkerweg verworven hebben om dit voor de toekomst veilig te stellen. Wij zijn nu met Staats Bosbeheer in overleg om naar mogelijkheden te kijken om het huidige landbouwpad dat van ouds door het bosje loopt, om te leggen over een strook die er nu vlak tegenaan ligt. Tevens hopen wij langs de westkant een beplantingsverbinding te leggen tussen het Dassenbosje en de subburcht van de dassen vlak bij de Schaapsdriest in Hollandsche Rading.

Uw giften helpen ons deze doelen te realiseren (u kunt eventueel aangeven voor welke bestemming uw gift gebruikt kan worden). Stichting Vrienden van Eyckenstein heeft de ANBI-status. Giften aan de Stichting zijn dus aftrekbaar.

Wij danken iedereen die zich afgelopen jaar voor Eyckenstein heeft ingezet door werkzaamheden een een financiële bijdrage, of die zich op een andere wijze verdienstelijk heeft gemaakt.

Tenslotte willen we u hele prettige feestdagen en een voorspoedig 2016 toewensen!!

Met vriendelijke groet,

Het bestuur

Otto van Boetzelaer (voorzitter)
Lex van Boetzelaer (secretaris-penningmeester)
Helene Blaak (bestuurslid)

Ronald van Immerseel (bestuurslid)
Luuk Schouten (bestuurslid)

P.S. Zijn er mensen in uw kennissenkring die ook belangstelling voor deze nieuwsbrief hebben, stuurt u ons dan hun mailadres en hun gegevens, zodat wij ze de nieuwsbrief kunnen toesturen.

Toegift: Herfstkleuren

Wat was het toch een prachtige herfst met al die mooi gekleurde bomen! Het heeft meer dan twee weken geduurd. Met de afbeeldingen hieronder krijgt u een indruk hoe mooi het ook op Eyckenstein was.

